

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Kombinacinės logikos schemos

P175B100 Skaitmeninės logikos pradmenų pirmas laboratorinis darbas

Projekto autorius

Gustas Klevinskas

Akademinė grupė

IFF-8/7

Vadovai

Doc. Tomas Adomkus

Turinys

Įvadas	3
Pagrindinė dalis	
Pirmoji schema (IR, ARBA, NE elementai)	
Antroji schema (tik ARBA-NE ir NE elementai)	7
Trečioji schema (naudojant multiplekserį)	9
Išvados	11

Įvadas

Darbo tikslas – įsisavinti Būlio funkcijų minimizavimą ir kombinacinių loginių schemų projektavimą bei modeliavimą.

Užduotys:

- 1. Užrašyti pateiktą funkciją normaliąja disjunkcine forma;
- 2. Minimizuoti pateiktą funkciją;
- 3. Realizuoti šią funkciją trimis būdais:
  - a) naudojant IR, ARBA, NE elementus;
  - b) naudojant tik IR-NE arba ARBA-NE ir NE elementus, panaudojant De Morgano dėsnį;
  - c) naudojant multiplekserį ir reikiamus IR, ARBA, NE, IR-NE, ARBA-NE elementus.
- 4. Patikrinti suprojektuotų schemų funkcionavimą.

Pagrindinė dalis

Skaičių seka, kurią turės patikrinti mano schema: 0, 2, 11, 12, 18, 20, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 36, 37, 39, 45, 53 (323 užduotis).

Sutrumpinta teisingumo lentelė:

	X 1	X 2	X 3	X4	X5	X6
0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	1	0
11	0	0	1	0	1	1
12	0	0	1	1	0	0
18	0	1	0	0	1	0
20	0	1	0	1	0	0
22	0	1	0	1	1	0
23	0	1	0	1	1	1
24	0	1	1	0	0	0
26	0	1	1	0	1	0
28	0	1	1	1	0	0
29	0	1	1	1	0	1
30	0	1	1	1	1	0
36	1	0	0	1	0	0
37	1	0	0	1	0	1
39	1	0	0	1	1	1
45	1	0	1	1	0	1
53	1	1	0	1	0	1

Čia skirtingomis spalvomis sužymėtos skirtingos multiplekserio įvestys ir tos grupės adresiniai kintamieji (D0 – žaliai, D1 – geltonai, D2 – mėlynai, D3 – raudonai).

Pirmoji schema (IR, ARBA, NE elementai)

Iš teisingumo lentelės gauti mintermai:

 $\begin{array}{c} \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ x_3 \ \overline{x_4} \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_1} \$

Karno diagrama:

$x_{4}x_{5}x_{6}$ $x_{1}x_{2}x_{3}$	000	001	011	010	110	111	101	100
000	1			1				
001			1					H
011	1			1	1		1	
010				1	1	1		1
110							T	
111								
101								
100						1	Ī	1

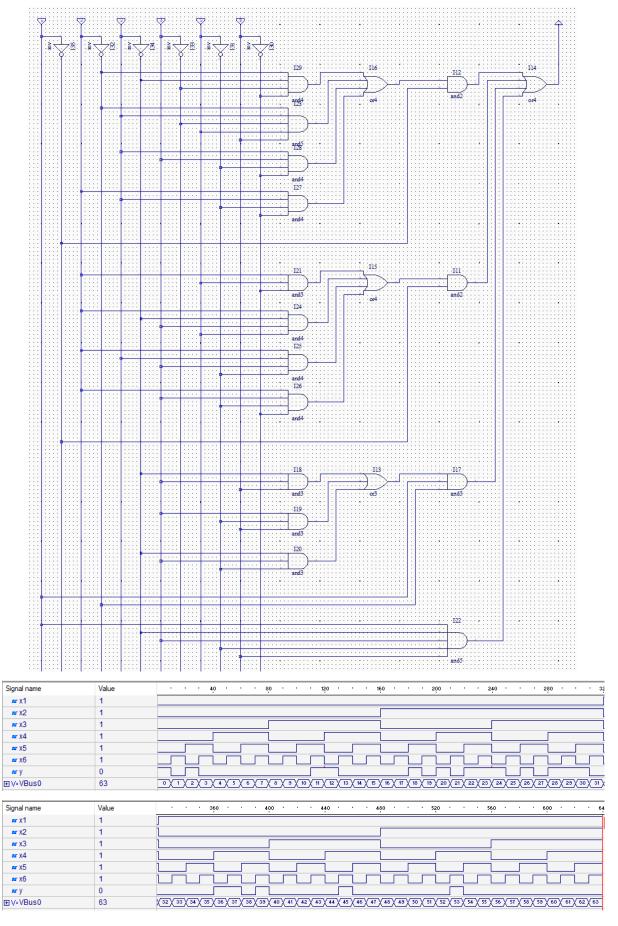
Iš Karno diagramos gauti mintermai:

$$\overline{x_1} \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_6} \ \cup \ \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ x_3 \ \overline{x_4} \ x_5 \ x_6 \ \cup \ \overline{x_1} \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \ \cup \ \overline{x_1} \ x_2 \ x_3 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \ \cup \\ \cup \ x_1 \ \overline{x_2} \ x_5 \ x_6 \ \cup \ x_1 \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ x_5 \ \cup \ \overline{x_1} \ x_2 \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \cup \ \overline{x_1} \ x_2 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \ \cup \\ \cup \ x_1 \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \ \cup \ x_1 \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \cup \ \overline{x_1} \ \overline{x_2} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \ \cup \ x_1 \ \overline{x_2} \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5}$$

Kadangi pasitaikė vienas elementas, kuris nesusiprastino Karno diagramoje ir liko sudarytas iš šešių signalų, mintermus reikia minimizuoti. Po iškėlimo prieš skliaustus mintermai atrodo taip:

$$\overline{x_1}(\overline{x_2} \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_6} \cup \overline{x_2} \ x_3 \ \overline{x_4} \ x_5 \ x_6 \cup x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup x_2 \ x_3 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6}) \cup \\ \cup \ \overline{x_1}(x_2 \ x_5 \ \overline{x_6} \cup x_2 \ \overline{x_3} \ x_4 \ x_5 \cup x_2 \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \cup x_2 \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6}) \cup \\ \cup \ x_1 \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup x_1 \ \overline{x_2}(\overline{x_3} \ x_4 \ x_6 \cup x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5})$$

Realizuota schema ir testai:

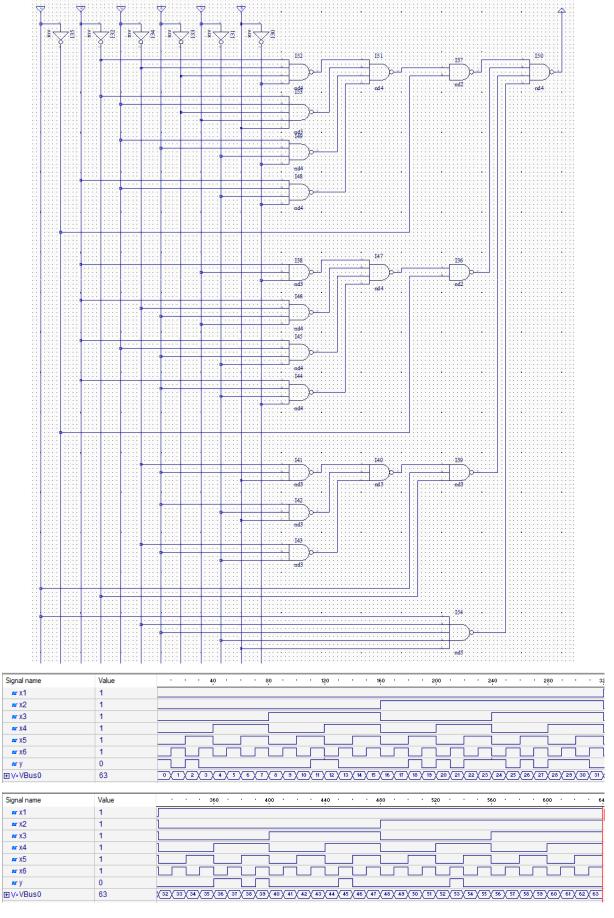

Antroji schema (tik ARBA-NE ir NE elementai)

Pirmiausia, pasinaudojus De Morgano dėsniu, gauname mintermus, kuriuose realizuojama tik loginė daugyba:

$$\frac{\overline{x_1}(\overline{x_2}\,\overline{x_3}\,\overline{x_4}\,\overline{x_6}\,\cdot\overline{x_2}\,x_3\,\overline{x_4}\,x_5\,x_6\,\cdot\overline{x_3}\,x_4\,\overline{x_5}\,\overline{x_6}\,\cdot\overline{x_2}\,x_3\,\overline{x_5}\,\overline{x_6})}{\cdot\overline{x_1}(x_2\,x_5\,\overline{x_6}\,\cdot\overline{x_2}\,\overline{x_3}\,x_4\,x_5\,\cdot\overline{x_2}\,x_3\,x_4\,\overline{x_5}\,\cdot\overline{x_2}\,x_3\,x_4\,\overline{x_5}\,\overline{x_6})} \cdot \cdot \overline{x_1}\,\overline{x_3}\,x_4\,\overline{x_5}\,x_6\,\cdot\overline{x_1}\,\overline{x_2}(\,\overline{\overline{x_3}}\,x_4\,x_6\,\cdot\overline{x_4}\,\overline{x_5}\,x_6\,\cdot\overline{\overline{x_3}}\,x_4\,\overline{x_5})}$$

Realizuota schema ir testai:

Trečioji schema (naudojant multiplekserį)

Realizuojant schemą su multiplekseriu reikia išskirti adresinius kintamuosius. Aš parinkau x1 ir x₂ kaip adresinius. Šiuos kintamuosius reikia išsikelti prieš skliaustus. Tuomet mano nauja išraiška atrodys taip:

$$\begin{array}{c} \overline{x_1} \ \overline{x_2}(\overline{x_3} \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ \overline{x_4} \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \ x_3 \ \overline{x_4} \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6}) \cup \\ \cup \ \overline{x_1} \ x_2(\overline{x_3} \ \overline{x_4} \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ x_5 \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ x_5 \ x_6 \cup \\ \cup \ x_3 \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ x_3 \ \overline{x_4} \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \\ \cup \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \\ \cup \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \\ \cup \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ \overline{x_6} \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6) \\ \cup \ x_3 \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6 \cup \ \overline{x_3} \ x_4 \ \overline{x_5} \ x_6) \end{array}$$

Sudarome keturias Karno diagramas multiplekserio įvestims:

$\overline{x_1}$ $\overline{x_2}$ lentelė:							
X ₅ X ₆ X ₃ X ₄	00	01	11	10			
00	1			1			
01							
11	1						
10			1				

00				لث
01				
11	1			
10			1	
		entel	ė:	
X ₅ X ₆	00	01	11	10
00				

$x_1 x_2$ refrecte.							
X ₅ X ₆ X ₃ X ₄	00	01	11	10			
00							
01	1	1	1				
11		1					
10							

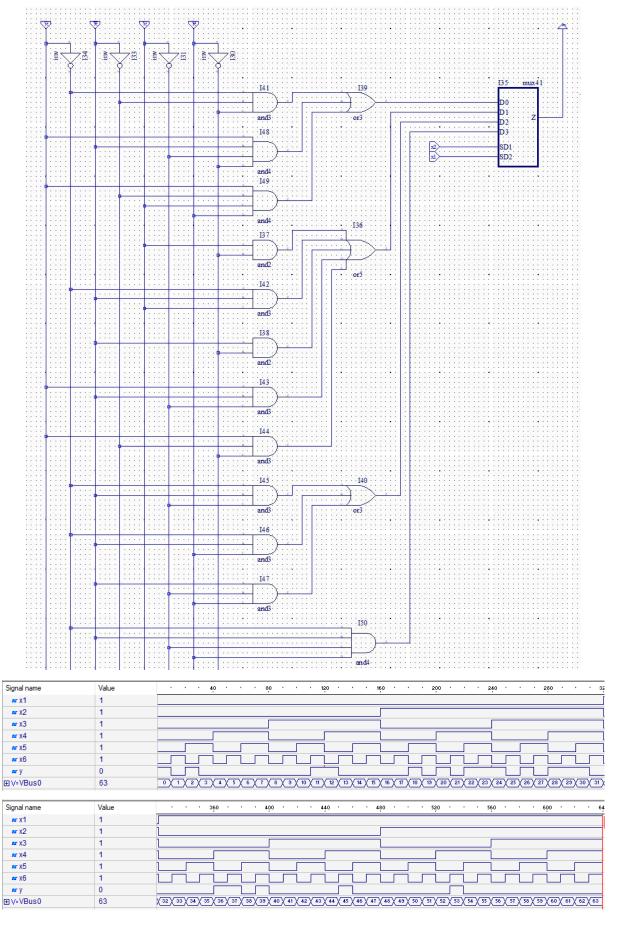
$\overline{x_1} x_2$ lentelė:							
X ₅ X ₆	00	01	11	10			
00				1			
01	1		1	1			
11	1	1		1			
10	1			1			

$x_1 x_2$ lentele:							
X5X6 X3X4	00	01	11	10			
00							
01		1					
11							
10							

Pasinaudojant Karno diagramomis, suprastiname kiekvieną grupę:

$$\begin{array}{c} \overline{x_1} \, \overline{x_2} (\overline{x_3} \, \overline{x_4} \, \overline{x_6} \cup x_3 \, x_4 \, \overline{x_5} \, \overline{x_6} \cup x_3 \, \overline{x_4} \, x_5 \, x_6) \cup \\ \cup \, \overline{x_1} \, x_2 (x_5 \, \overline{x_6} \cup \overline{x_3} \, x_4 \, x_5 \cup x_4 \, \overline{x_6} \cup x_3 \, x_4 \, \overline{x_5} \cup x_3 \, \overline{x_4} \, \overline{x_6}) \cup \\ \cup \, x_1 \, \overline{x_2} (\overline{x_3} \, x_4 \, \overline{x_5} \cup \overline{x_3} \, x_4 \, x_6 \cup x_4 \, \overline{x_5} \, x_6) \cup \\ \cup \, x_1 \, x_2 (\overline{x_3} \, x_4 \, \overline{x_5} \, x_6) \end{array}$$

Realizuota schema ir testai:

Išvados

Darbas buvo atliktas sėkmingai; testuojant kiekvieną schemą ji grąžino reikiamus rezultatus.

Tą pačią schemą galima realizuoti ne tik vienu būdų. Ją dar galima suprojektuoti pasinaudojus tik vieno tipo vartais. Tai reikalauja minimalių pakeitimų schemoje, tačiau produktas žymiai pigesnis, nes naudojami tik vieno tipo (šiuo atveju NAND) elementai. Taip pat schemą galima realizuoti pasinaudojus multiplekseriu, kas drastiškai sumažina schemos sudėtingumą.